PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the President, A. S. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 270. — ŠTEV. 270. NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 16, 1920. — TOREK, 16. NOVEMBRA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

PRVA SEJA LIGE NARODOV

DELEGATI, KI PREDSTAVLJAJO 41 DEŽEL, SO SE SESTALI V ŽENEVI. — TREBA JE REŠITI ŠTEVILNE PROBLEME. — ZDRUŽENE DRŽAVE NISO OFICIJELNO ZASTOPANE.

Ženeva, Švica, 15. novembra. — Delegati iz 41 dežel so se danes zbrali tukaj v namenu, da položijo temelje za Ligo narodov. To je prva seja plenarnega zbora Lige narodov. Čeprav je že sedaj opaziti razlike v mnenju glede gdanskega vprašanja, glede mandatov, varstva plemen ter verskih manjšin v balkanskih državah ter glede pristopa Nemčije k Ligi narodov, je bilo vendar danes med vsemi delegati opaziti stremljenje, da se lotijo vseh teh vprašanj na odkritosrčen ter pogumen način.

Paul Hymens, začasni predsednik Lige, preje belgijski minister za zunanje zadeve je otvoril seje v dvorani reformacije. A. J. Balfour, načelnik angleške delegacije, ni sicer navzoč na konferenci, a med delegati je najti može, kojih imena so dobro znana. Tako naprimer navzoči Tomaž Tittoni iz Italije, Leon Bourgeois in Rene Viviani iz Francije, Sir Robert Borden iz Canade, barona Išii iz Matsui iz Japonske ter Jose Quinones de Leon iz Španske.

Južno Afriko zastopa Robert Cecil, prejšnji angleški minister za zunanje badeve. Lord Robert je bil eden prvih zagovornikov Lige a Lloyd George ga ni izvolil za zastopnika Anglije kot take.

Skoro vse južno in srednje-ameriške republike so v polnem obsegu zastopane na konferenci. Navzoči so zastopniki Brazilije, Argentine, Chile, Costarica, Columbia, Cuba, Panama, Peru, Uruguay in Salvador.

Združene države niso oficijelno zastopane, vendar pa bo prisostvoval sejam posebni "opazovalec", ki bo skrbel za to, da izve Washington za vse posameznosti. Ob priliki neke seje sveta Lige se je včeraj odredilo vse potrebno, da se dobi ameriškega zastopnika v finančni komisiji ter tudi v oni za gospodarstvo in mandate, če bi Washington tako želel. Honduras in Ecuador sta edini ameriški republiki, ki nista odposlali nobenega delegata.

Prvo delo plenarnih sej Lige bo imenovanje trajnega predsednika in izvolitev posameznih odsekov. Naslednjih deset dni bo najbr posvečenih točkam, ki že stoje na programu. Tekom tega časa bodo delavni tudi imenovani odseki. Najbrž bosta potekla dva tedna, predno bodo odseki vložili svoja poročila. Seje bodo trajale najbrž tdi ali štiri tedne.

Med predmete, o katerih se bo razpravljalo, spada tudi vprašanje razoroženja ter uporabe gospodarske blokade. Razventega se bo razmišljalo o načrtu za ustvarjenje mednarodnega tribunala. Za enkrat se ne pričakuje, da bo Japonska spravila na površje vprašanje plemenskih zapostavljanj.

Predsedniška volitev v Združenih državah je ena izmed zadev, glede katerih razpravljajo delegati izven sej in nobena stvar ne kaže, da je stopila Liga v stik z novo-izvoljenim predsednikom.

Mogoče bo tudi prišlo do razprave glede položaja v Rusiji ter glede priznanja sovjetske vlade.

Dogovor glede Lige bo dobil najbrž več novih dostavkov. Eden izmed dostavkov bo izboljšal stališče manjših narodov. Predlog, karega namerava staviti Holandska, ima za predmet zatrtje trgovine z opijem v deželah Daljnega iztoka.

EMA GOLDMAN JE UŠLA LENINU

Po sporu z voditelji sta odšla ona in Berkman v Ukrajino. — Strašno pomanjkanje v Petrogradu.

Washington, D. C., 14. nov. — Ema Goldman in Aleksander Berkman, ki sta bila deportirana iz Združenih držav zastran radikalne propagande, sta odšla v Ukrajino, zatem, ko sta se sprla z Lenninom in Trockijem.

Tozadevno poročilo je poslala Miss Goldman v Washington.

Neki dobro informirani vladni uradnik je izjavil, da sta sedaj bodisi v Kijevu, bodisi v Odesi.

V Moskvo oziroma v Petrograd se ne bosta toliko časa vrnila, dokler bosta ostala Trocki in Lenin v svojih uradih.

Oditi oziroma pobegniti sta morala vsledtega, ker je Ema Goldman poslala nekemu newyorškemu listu poročilo, v katerem je nataněno opisala glad in pomanjkanje v Moskvi in Petrogradu.

Naselniški uradniki so izjavili, da Ema Goldman nima namena priti v Združene države.

Sedaj je čas, da rojaki zapet lahko naročajo vozne listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, znance in prijatelje.

Pojasnila glede cen in sploh vse kar potnik potrebuje, daje znana in zanesljiva tvrdka:

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakor ni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi poti in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$2.50	1,000 kron	$ 7.90
400 kron	$3.30	5,000 kron	$39.00
500 kron	$4.10	10,000 kron	$77.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

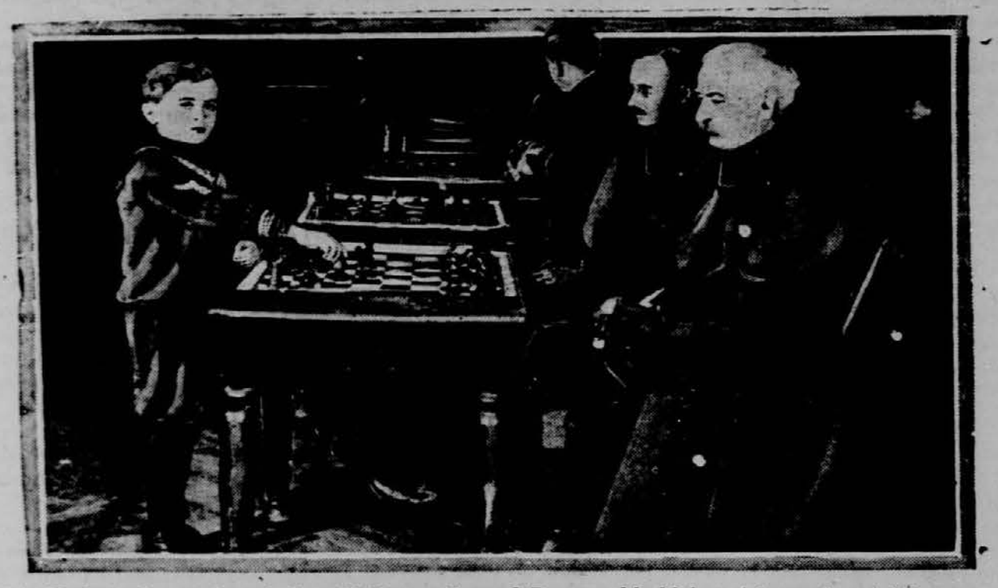

V New York je dospel devetletni poljski fant Samuel Rzeszewski, ki izna izborno igrati šah. Igral je v vojaški akademiji v West Point z dvajsetimi starimi častniki. Dobil je devetnajst iger, z dvajsetim je bila pa igra neodločilna.

NOVA SKRIVNOST NA STATEN ISLAND

Našli so na samotnem mestu mrtvo in popolnoma razgaljeno truplo dalmatinskega mornarja.

Na skalah v bližini forta Wadsworth, na State Island, so našli vojaki reservacije popolnoma razgaljeno, a ne še popolnoma mrzlo truplo nekega mornarja, ki je očividno postal žrtev morilcev. Obleko moža so našli nedaleč od trupla v neki vreči in v enem izmed žepov se je nahajal potni list, izstavljen na ime nekega Krištofa Kočič iz Šibenika v Dalmaciji. Ta potni list je bil izstavljen dne 23. aprila v Trstu.

Truplo so spravili ljudje očividno v čolnu na mesto, kjer so ga našli. Ran ni bilo opaziti na telesu nikakih in kot je ugotovil poklicani zdravnik, ni moglo truplo dolgo časa ležati v vodi. Po mnenju zdravnika je moral biti mož še šest ur predno so našli njegovo truplo, pri življenju.

Značilno je nadalje dejstvo, da je bilo opaziti na nekem brunu, ki je ležal ob bregu, znamenja praskanja, kot da se je kak čoln zaletel vanj in na nekem drogu, ki se je nahajal v bližini, je bilo opaziti odtise krvavih prstov.

Dr. Mord, preiskujoči zdravnik, je izročil celo zadevo kazenskemu sodniku in truplo so prevedli v mrtvašnico, kjer se bo vršila avtopsija telesa.

STROŽJE ODREDBE ZA TURŠKE ŽENSKE.

Carigrad, Turčija, 14. nov. — Turške ženske se bodo morale podvreči novi postavi, katero je izdelal "liberalni" Šejk-ul-Islam, vrhovni poglavar mohamedanske vere, ali mohamedanski papež. Prelog uveljavlja najstrožje odredbe za ženske, katerih se naprimer ne sme videti javno z nobenim moškim in ki ne smejo biti zaposlene v nobeni napravi obenem z moškimi.

Ženske morajo ostati doma kolikor in kadar gredo ven, morajo nositi posebno obleko. Od moških se zahteva, da varujejo morálo v svojih domovih ter nastopijo proti vsakemu kršenju. Predlog Šejk-ul-Islama prepoveduje tudi moškim mohamedanem lotiti se vinske trgovine ali izdelovati vino, če so lastniki vinogradov.

Kot znano, je prerok Mohamed prepovedal vino kot pijačo. (Ni pa prepovedal šampanjca in vsled tega ga pijejo Turčini, kjerkoli morejo priti do njega.) Turške ženske so skušale v zadnjih letih priboriti si več prostosti. Skušale so vreči na stran svoje pajčolane, obiskovati gledališča in druga zabavališča ter se možiti z onim, ki jim je najbolj ugajal.

TUDI SEBASTOPOL JE MORAL PASTI

Boljševiki so zavzeli zadnjo postojanko. — Za Wrangla ni nobenega upanja več.

Pariz, Francija, 15. novembra. Soglasno s poročili, ki so prišla na francoski zunanji urad, je Sebastopol padel in ruski boljševiki so tekom pretekle noči zasedli mesto.

Carigrad, Turčija, 15. novembra. — Iz Sebastopola je dospelo semkaj 13,000 ruskih beguncev, a ker manjka tukaj prostora, kamor bi se nastanilo te ljudi, so morali slednji ostati na ladjah, zasidranih v Bosporu. Več tisoč nadaljnih se nahaja na poti semkaj ter se glasi, da je dobilo v celem 30,000 prebivalcev onega mesta dovoljenje, da odpotujejo. Celokupno prebivalstvo Sebastopola znaša 80,000 duš. Dospelo je semkaj tudi 2000 ranjencev, katere se je porazdelilo med francoske in angleške bolnice ali lazarete.

V splošnem se izjavlja, da nima general Wrangel, poveljnik protiboljševiških čet na Krimu, nobenega upanja več, da bi dosegel vojaške uspehe proti boljševikom, da pa vodi izseljevanje prebivalcev Sebastopola. General Barbovič je baje s svojimi četami vprizoril zadnje poskuse, da zadrži prodriranje boljševikov v smeri proti Sebastopolu.

Ameriški torpedni rušilec Fox je dospel semkaj iz Sabastopola ter imel na krovu 50 članov ameriškega Rdečega križa, ki so bili zaposleni za fronto Wrangla.

Preostanki armade generala Wrangla so pobegnili na francoske in ruske bojne ladje in general Wrangel sam se je zatekel na francosko bojno ladjo Waldeck-Rousseaux.

PRVI SNEG NA IZTOKU.

Washington, D. C., 15. nov. — Vremenski urad pravi, da bo prvi sneg v letošnji zimi v iztočnih državah padel danes in kot smo videli, se je to prorokovanje tudi izpolnilo. Tozadevno ozemlje leži severno od Potomac in Ohio reke. Mraz, ki se je pojavil v državah iztočno od Missisippija, bo trajal še naprej.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadevna pojasnila na znano in nezasljivo tvrdko

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

VENIZELOS JE BIL TEŽKO PORAŽEN

Kabinet bo odstopil po sestanku parlamenta. Bivši kralj bo prišel zopet na površje.

Atene, 15. novembra. — Grška vlada je danes oficijelno priznala poraz pristašev Venizelosa, grškega ministrskega predsednika. Venizelos je bil poražen ob priliki državnozborskih volitev, ki so se vršile v nedeljo. Nadalje se naznanja, da bo vlada počakala na končni rezultat teh volitev, nakar bo odstopila v soglasju s principi in ustavo še pred sestankom novega parlamenta.

Kabinet se je sestal danes zjutraj, nakar je podal pozneje sledečo izjavo: "Sedaj je razvidno, da se je vlada motila v pričakovanju in svojih nadah glede izzida volitev, dasi še niso znani končni rezultati. Vlada bo počakala, da dobi seznam končnoveljavnih rezultatov, nakar bo podala svoj odgovor administraciji še pred sestankom parlamenta."

Stranka opozicije trdi, da je njena zmaga popolna in izjavlja, da je bil Venizelos celo v Pireju kjer je kandidiral, popolnoma poražen.

Izzid volitev tvori veliko presenečenje za vlado. Pristaši Venizelosa so doživeli velike poraze, dasi tega ne priznavajo, češ, da je dosedaj na vpogled samo nekaj izkazil iz štirihsto okrajev, dočim presega število volilnih okrajev nekaj nad 13.000.

Volilni dan je v celi Grški mirno poekel. V celi Grški ni bilo nikakih resnejših nemirov, vendar pa se poroča o manjših praskah in spopadih, ki so se vršili med pristaši različnih strank. Na te politične vročekrvneže je naperila požarna bramba cevi svojih brizgaln in curki mrzle vode so kmalu oladili prevročo kri razgretih volilcev.

Listi opozicionelne stranke so natisnili in priobčili neko depešo, katero je baje poslal kralj George bivši kraljici Zofiji, soprogi razkralja Konštantina. Ta brzojavka slove:

"Draga sestrična! Veseli me, da se boš kmalu povrnila na Grško."

Nadalje ti časopisi tudi atrjujejo, da Združene države žele, da zasede bivši grški kralj zopet kraljevski prestol. Časopisje, ki je naklonjeno Venizelosu, pa poroča o nekem intervjuvu z ameriškim poslanikom Edward Cappsom ter trdi, da niti Amerika niti ostali zavezniki ne odobravajo vrnitve bivšega grškega kralja na Grško.

London, 15. novembra. Današnje brzojavke iz Aten naznanjajo, da je bil grški ministrski predsednik Venizelos pri sedanih volitvah popolnoma poražen. Razen enega ni bil niti grški premiir niti kak drugi član njegovega kabinета zopet izvoljen.

D'ANNUNZIO SE ŠE NI DODOBRA NAŽRL.

PONOREELI PESNIK ODLOČNO ODKLANJA POGODBO, SKLENJENO V RAPALLO. — S SVOJIMI VOJAKI JE PRIŠEL NA SUŠAK, KJER GA JE POZDRAVIL ITALJANSKI GENERAL KOT REŠTELJA REKE.

Reka, 14. novembra — Italjanski in jugoslovanski delegati so se na konferenci v Santa Margherita dolgo časa prepirali zaradi par vasi oziroma mest, in slednjič je bilo to vprašanje rešeno soglasno z zahtevami Jugoslavije.

D'Annunzio se pa ni dosti menil za ta odlok in za to odločitev. Včeraj je kar na svoje pest zasedel Sušak in izjavil, da bo zasedel v najkrajšem času tudi vse druge sporne točke.

Oficijelno poročilo se glasi:

D'Annunzijeve čete so zasedle danes severni del ozemlja pri Reki. Dosedaj so se nahajali v tem prostoru redni italjanski vojaki.

Ko so 12. novembra Italjani na Crezu in Arbe izvedeli za zaključek konference v Rapollo, so naprosili D'Annunzia, naj zasede ta dva otoka. Pesnik je poslal tja svoje komisarje, ki so prevzeli civilno upravo.

Prebivalci in italjanski vojaki so civilne governerje navdušeno sprejeli.

Reški mestni svet noče in ne more priznati pogodbe, sklenjene med Jugoslovani in Italijani v Rapollo.

Možje izjavljajo, da reško prebivalstvo ni bilo zastopano ter hočejo biti na vsak način pridruženi Italiji.

Po njihovem mnenju nimajo Jugoslovani do Sušaka in Trsata nobene pravice. Včeraj je dospel d'Annunzio na čelu svojih čet na Sušak. Njegovi vojaki niso naleteli na noben odpor.

Barikada med obema krajema je padla, in cela reka legionarjev se je vlila preko mosta, ki loči Reko od predmestja Sušaka.

Upornika je prijazno sprejel tamošnji general Faccini. Imel je govor, v katerem je rekel, da je pesnik lombardski gdenadir, ki je enkrat za vselej rešil Reko. V petek je odplulo z Reke d'Annunzijevo brodovje. Kam je šlo, ne more zaenkrat še nihče zagotovo reči.

Nekateri domnevajo, da je bilo poslano proti jugu, kjer se ima združiti z brodovjem admirala Millo.

Pariz, Francija, 15. nov. — Neka rimska brzojavka poroča, da so d'Annunzijeve čete zasedle goro Luban vzhodno od Reke. — Kastav in sosednje ozemlje je bilo zavzeto brez vsakih bojev.

Ustaši so naleteli na odpor edinole v Podgori. Jugoslovani so bili tako dobro pripravljeni, da so se morali Italijani umaknitt.

ŽRTVE PANIKE V KINO-GLEDIŠČU

Število žrtev panike v newyorškem kino-gledišču vedno bolj narašča. — Velikansko razburjenje.

Število žrtev ki so bili sami otroci ki so postale žrtev panike v New Catherine kino-gledišču na Catherine St. v New Yorku, je med tem poskočilo na sedem. Kmalu po nesreči sta bila oba lastnika kino-gledišča, oba čifuta, aretirana obenem s hišnikom, ki je stal ob času katastrofe pri glavnem vhodu ter jemal karte. Vsi trije so bili pridržani brez jamstva za zaslišanje.

Aretacija je bila izvršena potem ko je štirinajstletna Terezija Lombardo, koje dve leti stari bratec je izgubil pri nesreči življenje, izpovedala, da je kupila zase in bratca vstopnice, čeprav je obisk kino-gledišča za mladoletne prepovedan brez spremstva odraslih.

Policija hoče od sedaj naprej na strog način izvesti predpise, tikajoče se pripusta otrok v gledišča. Splošno se je namreč razvila navada, da so otroci čakali pred gledišči na dobrodušno izgledajoče odrasle, katere so prosili, naj jih vzamejo s seboj. To se bo skušalo preprečiti kar največ mogoče.

V prenapolnjenem gledišču je nekdo zakričal: — Ogenj! — Izkazalo se je, da sploh ni izbruhnil noben ogenj, a učinek tega klica je bil strašen.

Sedem otrok v starosti od sedmih do 13 let, so ljudje v svojem blaznem strahu, ki se loti večjih ljudskih množic na zabavališčih v takem slučaju, dejanski pohodili in nadaljni so bili več ali manj poškodovani. Številne ženske so našli ognjegasci, ki so bili poklicani na lice mesta, nezavestne šepotem, ko je bilo gledišče že izpraznjeno.

Otroci in odrasli, ki niso bili resno poškodovani, so se podali domov, potem ko so bili deležni prve zdravniške pomoči.

Mc SWINEY-OVA VDOVA BO PRIŠLA V AMERIKO

Iz Anglije bo odpotovala dne 24. novembra. — Irskemu odboru bo dala potrebna pojasnila.

Washington, 15. nov. — Dne 24. novembra bo odpotovala iz Anglije v Ameriko Mrs. Muriel MacSwiney, žena umrlega lord-majorja iz Corka, ki je umrl na posledicah svoje gladovalne stavke. Brzojavka, ki naznanja o njenem prihodu v Ameriko, tudi poroča, da se bo odpeljala na parniku Celtic.

Mrs. MacSwiney bo izpovedala pred "Odborom stotih" o razmerah, ki vladajo sedaj na Irskem.

Prvo zaslišavanje pred tem odborom se bo vršilo prihodnó sredo. Temu zaslišanju bo najbrže prisostvoval tudi bivši governer države Missouri, Mr. Folk. Prva priča bo Rev. James H. Cotter, iz Ironton, O., ki se je nedavno povrnil iz Irske.

WSS WSS WSS WSS

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesijivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	.....	$ 2.40
100 lir	.....	$ 4.20
300 lir	.....	$12.00
500 lir	.....	$20.00
1000 lir	.....	$39.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS SENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Tudi Wrangel je izginil.

General Wrangel, od katerega sta Francija in Anglija, ali bolje rečeno francoski in angleški kapitalizem, pričakovala uničenja boljševiške nevarnosti, je šel po poti, katero so šli njegovi predhodniki. Njegova armada je uničena in celi Krim je v rokah sovjetskih čet. S tem je izgubljena važna opora operacijskega načrta proti režimu Lenina in Trockija. Wrangel sam se je umaknil na francosko bojno ladjo, ki je bila zasidrana v pristanu Sebastopola in od sedaj naprej ne bo mogel koristiti takozvanim "zaveznikom" z nebeno drugo stvarjo kot z dobrimi sveti, pri čemur pa je seveda jasno na prvi pogled, da so izgledi, kako polastiti se kontrole na Krimu zelo slabi.

Da so se operacije generala Wrangla kljub vsem podporam, katerih je bil deležen od strani zaveznikov, izjalovile, daje dosti snovi za resno premišljevanje. Wrangel je doživel, kot Kolčak, Judenič in Denikin svoje začasne uspehe, a konec pesmi je bil pri njem prav tak kot je bil pri vseh ostalih proti-boljševiških voditeljih.

Štirim voditeljem, ki so se borili proti boljševizmu in proti-voditeljem boljševizma, gotovo ni manjkalo vojaške nadarjenosti in kot že rečeno so bili deležni izdatne podpore od strani zavezniških sil, predvsem Francije. Če pa je kljub temu vlada v Moskvi končno zmagala ter porazila vse te svoje nasprotnike, potem mora vsakdo, čeprav prisiljen, iz tega sklepati, da razpolaga z izdatnimi močmi, da ji ne manjka uspešnega vojaškega vodstva in da si zna preskrbeti tudi potrebni materijal, katerega potrebuje pri nadaljevanju operacij.

V zadnjem času smo slišali številna poročila, da bo sovjetska vlada kmalu padla. Glasilo se je, da žvižga na zadnjo luknjo piščalke, da se ne more vzdržati in da je njen skorajšnji polom gotova stvar. To je mogoče res, a za enkrat ne kaže poraz Wrangla in njegovih čet, da bi bil konec sovjetske vlade tako blizu kot nam skušajo ubiti v glavo nekateri poročevalci, ki so se mudili v sovjetski Rusiji.

Takozvani zavezniki ne vedo, kaj naj napravijo z ozirom na rusko vprašanje. K ruskemu problemu pa se bo nekega lepega dne pridružil tudi nemški problem ter najbrž ogrozil vse, kar so mislili zavezniki pridobiti iz svoje zmage v tej svetovni vojni.

Masaryk o komunizmu in socijalni revoluciji.

Pred nekaj dnevi je obiskal predsednik čsl. republike znani rudarski okraj Pribram. Vse prebivalstvo mu je napravilo špalir in zastopniki posameznih organizacij so ga pozdravljali. Med drugimi ga jepozdravil tudi zastopnik rudarjev s. Čampulka, ki mu je naslikal sedanje žalostne razmere med delavstvom. Na ta pozdrav mu je Masaryk odgovoril z daljšim govorom, ki ga tu prinašamo:

"Govoril bom do vas, delavci — in obračam se zlasti na vas, socialiste — nekaj, lahko bi rekel, delavskih besed. Jaz sam sem bil delavec in vedno sem čustvoval z vami in čustvujem še sedaj. Mislim, da sem to dokazal. Zahteve in želje, ki mi jih izrekate, sprejemam in obljubljam vam, da bom poskrbel z ne le vso svojo, ampak tudi vso državno močjo, da se izvedejo vse reforme, ki so nujne. Vem, da ni vse v redu, vendar pravičen sodnik si mora reči, da so po tako veliki vojni — razmere ne samo pri nas, ampak po vsem svetu razorane; v štirih letih se lahko uniči kar bomo zidali morda 100 let. Uničuje se lahko, zida pa ne tako lahko. Mi se nahajamo v mednarodni, vsesvetovni krizi. Vaš govornik je omenil

krizo socialno demokratične stranke.

Diskusij se ne om izognil. Nerad hodim okoli vroče kaše: Vi delavci, vi socialisti, ste torej v krizi. Vaš govornik je govoril o krizi in o tem, kako nujno jo je končati. Povedal vam bom nekaj odkritosrčnih besed o tej vaši krizi in odkod izvira. Ali si dobro predstavljate, kaj je to značilo, da so imele socialne stranke v vladi naše republike devet ministrov in predsednika zbornice, imeli ste Tomaška, na tako važnem mestu kot je ministrovo — torej deset mož na odličnih mestih! Prosim, primerjajte s tem ostale evropske države. V celi Evropi ni bilo države, kjer bi imeli socialisti tako odločujoče stališče. Mi imamo 17 ministrov, od teh je bila večina socialistov; prepričan sem, da bi vaši ministri mogli pri opreznem, mirnem in skupnem delu sporazumno z vašimi organizacijami veliko napraviti za vas. Imeli so pa proti sebi v stranki opozicijo. In tako so vaši ministri izstopili iz vlade.

V vzrokih tega izstopa pa se pojavlja kriza socialne demokracije in narodnega socializma. Češki socializem preživlja krizo. Izstop vaših ministrov iz vlade, je priznanje velike notranje krize in dodajam, da ne le vaših strank, ampak celega naroda. Dogodke sem opazoval od samega pričetka z resničnim zanimanjem, in ne morem reči ničesar drugega, kakor da vas pozovem, da razmere popolnoma mirno presojate. Sodrugi, razburjanje ni nikak načrt, tudi navdušenje ni načrt — in najboljša volja nič ne pomaga, ako ni razsodnosti in pameti in prepričani bodite, da so potrebne za premaganje krize, v koji se nahajajo glave in ne pesti. To pomnite dobro!

Jaz sem il Rusiji. Bil sem priča ruske revolucije. Prišel sem v Rusijo maja 1917. Takratna vlada je bila buržoazno-socialistična. — Boljševiške revolucije sem bil priča od zaečtka do konca in to — v Petrogradu, Moskvi in Kijevu. Naši fantje, ki so bili z menoj, dobro vedo, kaj smo prestali. Poznam boljševiško Rusijo in skrbno sem opazoval boljševiško revolucijo. Po svoji najboljši vednosti in vesti vam tu konštatiram, da

ruski vzgled za nas Čehe ni primeren.

Če kdo misli, da more delati to, kar delajo v Rusiji, je v veliki zmoti. Ne spuščam se v velike kritike, ali v Rusiji nimate ne komunizma, niti socializma, enostavno zato ne, ker ruski narod ni vzgojen za socializem. Nočem kritikovati, toda konstatirati moram dejstvo — ker imam kot glavar države dolžnost opazovati in s stalnim opazovanjem ruskega razvoja si razjasniti stvari, za katere se gre. Ne spuščam se v to, kaj naj bi Rusija delala, to mi ni nič mar. To si bodo napravili v Rusiji sami, ali to vem, da si moramo mi na Češkem začrtati svojo pot, način dela in metodo socialnih izprememb na naš domač način in po naših lastnih potrebah. Ruska metoda ni za nas. Rusija je ogromen narod, toda žal, ne zna pisati in brati, je manj izobražen je na nižji stopnji kulture kot vi, pri njem je vse kar dela, drugačnega značaja, tudi njegov takozvani komunizem. Rekel sem: v Rusiji ni komunizma — na papirju je že. Rusija je kmet, in kmet nima komunizma. Tam je zasebna lastnina. Ko se je začela boljševiška revolucija in ko so veleposestnikom z nasiljem odvzeli zemljo, so si zemljo razdelili kmetje in ostala je njih zasebna lastnina.

Taka je situacija. Rekel sem celo, da v Rusiji ni nit isocializma. Vaš in evropski socializem je po Marxu znanstveni socializem. S tem se loči vaš socializem od socializma v Rusiji. Kako bi mogel biti v Rusiji znanstveni socializem, ko ljudje ne znajo niti brati niti pisati Prava demokracija bo le eondi, kjer bo vsak posameznik razmišljal in bo vzgajan za socializem, ki mu pravimo znanstveni. Marx in Engels sta govorila o proletarijatu, ali mislila sta na izobraženi proletarijat, ki bi mogel nadaljevati znanstveno in filozofično delo Fichteja in Hegela.

Socijalizacija —

da: v svoji poslanici sem se izrekel za socializacijo in izrekam se tu pred vami za socijalizacijo. Socijaliziralo se bo pa stopnjema, začeli bomo s tem, kar je, kakor pravimo, zrelo. Ravno vaša stroka (rudarstvo), je prva, o koji se pri nas in po vsem svetu razpravlja. To je

situacija, katero izkoristiti imate pravico.

Toda smemin moram vam svetovati, da nam ne zadošča socialistični program gesel toda mi potrebujemo socijalizacije dela, glave in rabimo načrt, kako naj se to postopno izvaja. In to bomo dosegli, ko se ne bomo pustili voditi od ničevih gesel. Morem vas torej ponovno pozivati, kakor sem to napravil v prakih tovarnah: mnogo premišljajte in s sodelovanjem vseh ljudi strokovnjakov in delavcev doseziet to, po čemer hrepenite. Je to velika stvar, ki jo vi hočete in ki jo hoče izvršii naša država. Vem, in vi to poudarjate, da ste revolucijonarna stranka. Jaz sam sem delal revolucijo in vem, kaj to pomeni. Trdno sem prepričan, da jo moremo z ozirom na stopnjo vzgoje našega naroda izvesti

v miru in vzajemnem sporazumu.

Socijalna revolucija je že tu. Večina ljudi ne čuti, da je že tu; to pa je dokončano in ji dajemo gotove zadnje oblike, za to potrebujemo, poudarjam, razuma in ne pesti. Socijalne izpremebe bodo uspele ako bomo imeli jasen in določen načrt. Ne bojim se ničesar. Ko sem se moral odločiti l. 1914 in 1915. o organizaciji naše zunanje revolucijonarne ideje in akcije, ko sem si rekel: "Pozivljal boš ljudi, da žrtvujejo življenje", je bilo to zame zelo mučno vprašanje. Ne pretiravam, da cele noči in noči nisem mogel mirno spati; ko pa sem izdal geslo: "Le v boj proti Avstriji n avsak način!" sem vedel, kaj da delam. Izgubil sem sina, hčerko so mi zaprli, moja žena je še danes bolna — vse to me ni ganilo. V Petrogradu in v Moskvi sem hodil po ulicah ko so padale kroglje. V Kijevu so mi v stanovanje letele krogljе in šrapneli. Nisem se bal in se ne bojim nobenih revolucijonarcev. Bil sem v ognju in ravno radi tega imam pravico povedati, da

igranje z revolucijo danes po uspešni revoluciji ni na mestu! ...

Kadar imate možnosti biti v vladi v večini, je revolucijonarno gibanje nesmisel. Ko ste si mogli s svojo organizacijo toliko izvojevati, — vi starejši delavci — ali se ne spominjate, kaj ste dosegli s pomočjo organizacij? — premišljajte, kaj to pomeni, da ste imeli vi, socialistji, ki imate večino v narodu, tudi v vladi večino! Poudariti hočem, da ste vi s parlamentarno in organizacijsko taktiko dosegli uspehe, kakršnih ni v Evropi dosegla niti ena socijalistična stranka.

Ničesar več ne vem, kar bi vam povedal; želim vam le, da bi vi imeli, kakor si je to želel Marx, res znanstveni socijalizem, da bi imel proletarijat, ki bi bil zmožen kontrolirati razvoj industrije, da bi vi češki socijalisti obeh taborov mogli rešiti vprašanja v miru in s preudarnostjo, ki jo zahteva to človečnost in pravičnost."

Vremenski preroki.

Čeprav izjavlja oficijelni vremenski prorok, da bo obiskal deželo mrzel val, kar je zelo mučna stvar vspričo dejstva, da je pomanjkanje premoga akutno in da se tudi vedno bolj manjšajo zaloge distilirane in v steklenice zaprte gorkote, je vendar razveseljivo slišati neoficijelne vremenske proroke, ki soglasno napovedujejo milo zimo.

Indijanci v obeh Dakotah ter v jezerskih pokrajinah severno Minnesote, ki so izvanredno izkušeni ter bistroumni opazovalci vremena, so potolažili lovce vspričo slabe lovske sezije s tem, da so rekli, da so našle vodne sove razmere v severni Canadi tako prilične in ugodne, da si niso upale odpotovati dalje proti jugu. Nadaljno dejstvo, da niso šte "muskrats" globoko navzdol, da zgrade svoje zimske hiše in da je skorja dreves izvanredno tenka, je prepričalo Indijance, da je nepotrebno pripraviti si veliko zalogo kurivа za bodočo zimo.

Ontario Indijanci soglašajo s svojimi brati na ameriškem severo-zapadu, a utemeljujejo svoje prepričanje z dejstvom, da ni bober, ki je znan radi svoje marljivosti, še pričel z grajenjem svojih zimskih stanovanj. Lovci istega okraja skušajo diskreditirati ta prorokovanja s trditvami, da je najti več čmrljovih gnezd kot ponavadi, kar predstavlja nezmot živo znamenje mrzle zime ter velikih snežnih zametov. Neki sadjerejec, ki se drži prorokovanja Indijancev, je prinesel pred par dnevi s seboj v Ottawo veliko košaro zrelih divjih jagod. — Nobenega dvoma ne more biti o tem, — je rekel, — da pomenjajo zrele jagode v jeseni zelo milo zimo, v kateri je le malo snega.

Imamo tudi ugotovilo nekega lovca iz Wisconsina, ki je ustrelill v bližini Ladysmith velikega črnega medveda. — Kožuh tega gospoda kosmatinca je bil kratek in redek, — je izjavil lovec, — ter ne mislim na to, da bi nagromadil dosti kuriva krog svoje koče.

Neki čebelar v Wichester, Virginia, pravi, da so panji polni medu ter dostavlja: — Če so panji le srednje polni, ni pričakovati hudega mraza, a če so polni, je pričakovati velikih snežnih zametov in blizardov.

Neki prebivalec v Holland Book, Staten Island pravi, da žabe v mlaki, ki se nahaja v bližini njegovega doma, veselo ragljajo vsako noč in da je najti na vrtu kače in črve. Ta mož pravi, da bi se žabe že davno zarile v blato, če bi bilo pričakovati hudega mraza in da bi kače in črvi že davno spali. Krajevni opazovalci obračajo tudi pozornost na dejstvo, da imajo črne in rjave gosenice le ozek črn trak po sredi telesa, kar je gotovo znamenje dolge in mile jeseni, pozne in kratke zime ter zgodnje pomladi. Ničesar še nismo slišali od Charles Kelly-ja, Mohawk Indijanca, ki si je pridobil splošno slavo kot vremenski prorok ter od Hermit Joe-a iz Big Kinzu, ki se ni še nikdar zmotil v zadnjih petdesetih letih.

Vsled tega ni treba obupati ter čakati, če se bodo ugodna prorokovanja, ki so tako splošna, izpolnila.

Peter Zgaga

Mi pravimo, da ima človek dober značaj, če ima takega kot ugaja nam.

* * *

Elastičen, prožen, je vsak značaj, kajti to spada k njegovemu bistvu. Brezmejno prožnost ali elastičnost gotovih značajev pa imenujemo brezznačajnost. To je najbolj pogosta oblika značaja.

* * *

Le malo je stvari, katere se tako pogosto zamenjava med seboj kot temperament in značaj. Mogoče se zgodi to raditega, ker ne najdemo pri iskanju značaja poravadi nič drugega kot temperament.

* * *

Zvestoba je značaj ljubezni.

* * *

Poznavalce ljudi menujemo ore, ki po poklicu domnevajo, da poznajo značaj svojih bližnjih ali ki se motijo glede našega značaja na način, ugoden in prijeten za nas.

* * *

Ljudje zahtevajo od tebe, da je tvoj značaj dober, a računajo s tem da je slab.

* * *

Številne deklice iz navadnih slojev se le enkrat na teden grde, — namreč v nedeljo, ko se prav posebno nališpajo.

* * *

Tudi od najbolj pametnega pričakujejo ljudje pogosto, da je neumen v njih korist.

* * *

Ljudje hrepene po paradižu. ljudje iščejo paradiž.

Ne bojte se, ljudje božji, kmalo ga boste imeli.

Ženska obleka se bo namreč v najkrajšem času čudovito zmanjšala in zožila v — — figovo pero.

* * *

Čimkrajše je krilo, temdaljši je pogled.

* * *

V sedanjih časih je ženska najbolj spodobno takrat oblečena, ko se poda k počitku.

* * *

Vzemite štirideset let staro žensko, stisnite ji tablico v roko, pa je ne boste razločili od štirinajstletne punce, dokler ji ne pogledate v obraz.

* * *

Moderni ženski obleki manjka tisto zgoraj, kar ima spodaj preveč.

* * *

Vsaka stvar na svetu ima dve strani.

Samo knjiga ne. Ta jih ima več.

* * *

Varčnost je hvalevredna, toda ženska ne varčuje na pravem mestu.

* * *

Boljševiki so potisnili Wrangelove vojake do Črnega morja.

Črno morje je postalo Rdeče morje....

* * *

Edison izdeljuje telefon, potom katerega bo mogoče govoriti z onim svetom.

Ali bi ne bilo boljše, če bi napravil Edison telefon, potom katerega bi bilo mogoče govoriti s tem svetom.

* * *

V Washingtonu si belijo glave: Zakaj je bila Wranglova armada poražena? Zakaj? ako je bilo to mogoče? Ne morejo in ne morejo uganiti.

Odgovor je vendar jasen: Zato, ker je bila boljševiška armada močnejša.

* * *

Zdravniki so dognali, da je vsaka farba škodljiva.

To bo potrdil tudi "Vojskov ata" v Downtownu.

* * *

Neka punca me vprašuje v pismu, če sem bil že kdaj zaljubljen? Seveda sem bil, in tudi sedaj sem.

Če bo dvajseti amendment, ki bo najbrže kmalo sprejet, prepovedal ljubezen, se mi ni treba ničesar bati.

Lomil ga bom tako kot lomim cesmnajstega.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 108, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neizplačanih asesmentov: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.
JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
VAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.
GREGOR J. POREN'TA, Box 178, Ft. Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 458, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 94, Export, Pa.

Pravni Odbor.
JOHN PLAUTZ Jr., 452-11th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 824-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 1 W. Madison St. Chicago, Ill.

Edukacijski Odbor.
RUDOLF PERDAN, 6020 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4364 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave. Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse zdravniške spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na vsem pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000 (tristotisoč dolarjev). Bolniškim podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah Ame, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Kdor želi postati član naj se ogласi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Raznoterosti

2 pečeni piški 1400 K. V Sacherjevem hotelu na Dunaju sta bili prodani dve pečeni piški za 1400 ki je obsodila hotelirskega vodjo ki je obsodila hotlirskega vodjo na globo 10.000 kron.

Rusko zlato v Franciji. V Lyonu je francoska oblast zaplenila 45 milijonov vredno zlato ki tehta šest ton. Zlato je bilo vkrcano na neki parnik v Rusiji. Do sedaj še niso mogli dognati ne pošiljatelja in ne adresata.

Železniške nesreče v Franciji. Pri zadnji veliki železniški nesreči v Bouilles je bilo usmrčenih 45 oseb, več sto potnikov pa je bilo ranjenih. Pri Asnieresu, v bližini Pariza, se je zaletel ekspresni v osebni vlak in je bilo 39 oseb ranjenih.

Opica kot priča. V Carigradu je bila pripeljana za pričo opica. Upravitelj nekega cirkusa je bil ubit, ko se je nahajal v oddelku za opice. Na sumu so imeli nekega moškega in neko žensko. Sodnik je odredil, da se imata osumljenpripeljati pred opico. To se je tudi zgodilo. Kakorhitro je opica zagledala ta dva človeka, se je grozno zvijala ter hotela skočiti na nju. Sodnik je odločil, da sta kriva. (Pa pravijo, da nima turški kadi soli v glavi! O. stavca).

Rdeči dezerter. V Pariz je prispel pred nekaj časom bivši boljševiški general Vasiljev. Pobegnil je s poljske fronte. Vasiljev je mlad, lep fant, star 25 lett Bil je častnik v carski gardi in v vojni šestkrat ranjen. Seveda so ga v Parizu najprvo izvohali žurnalisti in izpraševali o stanju v Rusiji. Vasiljev pravi, da pride prav gotovo do vstaje med kmeti v celi Rusiji. — Teror je grozen. Vasiljev je v Parizu junak dneva in brhke Parižanke ga vabijo na pojedine in sestanke ter ga love v svoje mreže, v katerih se Vasiljev tisočkrat bolje počuti kakor pa v boljševiški Rusiji.

O novih velikih požarih v Rusiji poročajo iznova preko Soluna. — Cele vasi in gozdovi so pokončani. Škoda je velikanska. V Volodgi je zgorelo 500 oseb in mnogo ljudi je poginilo v ognju.

Tudi v Novem Jorku manjka — hiš. Francoski listi trde, da je v Novem Jorku 406.000 ljudi brez primernega stanovanja.

Cena kruha v Angliji raste. — Zato pa vlada od 1. januarja 1921 dalje ne bo več prispevala k nakupu. Prispevek je znašal 45 milijonov liberšterlingov.

Anglikanska cerkev se modernizuje. Anglikanska cerkev je za poroko izpustila iz nevestnie obljube besedo pokornost, tako da se formalno sedaj glasi: "Tega moža boš ljubila in spoštovala in živela z njim v zakonski zvezi v dobrih in slabih časih ter ga ne zapustiš v bolezni." Besede stare biblije: "On bo torej tvoj gospodar", pa že tako ne strašijo več nobene neveste.

V Štrassburgu se je vršil občni zbor francoskih konsumnih društev. Delegat Henriet je vpletel v razgovor politična vprašanja in med drugim rekel: Sedanja doba je doba gospodarske katastrofe. Zato pa moramo tudi korakati k cilju, h kateremu koraka vse delavsko gibanje, to je k diktaturi proletarijata po ruskem načinu. Heurietova opozična resolucija pa je dobila le 20 glasov proti resoluciji je bilo pa 2354 glasov.

Bolgarsko prisilno posojilo. Finančni minister je v pisarni sobranjski izročil zakonski načrt glede izdaje prisilnega posojila v znesku 2 milijard levov za delno kritje nezaloženih državnih dolgov.

Imenovanje novih kardinalov se bo izvršilo na konsistoriju meseca decembra. Za kardinala bosta imenovana med drugimi španski nuncij in nadškof v Kolinu.

Belgijski general za londonski pakt. Iz Bruslja poročajo, da je imel tam general Morel predavanje o Italiji. V svojem predavanju je general Morel govoril o socijalnem položaju v Italiji ki nikakor ni tako nevaren, kakor poroča časopisje. Boljševiški prevrat je po mnenju italijanskih oblasti in industrialcev popolnoma izključen. Italija se je uničila s svojim v vojno na strani zaveznikov. Zato je treba, da se zavezniki strogo drže obljub, ki jih vsebuje londonski pakt, h kateremu morajo pridati tudi Reko, ker je italijanska zmaga nad Avstrijo ena največjih, kar jih pozna zgodovina. (Za poč'st! Op. stavca).

WSS WSS WSS WSS

Želim izvedeti za mojo prijateljico ANO STANKO. Pred tremi in pol leti sva bili skupaj v Gallup, N. Mex., bili sva si soseli. Njen mož je bil tisti čas nekje v Utah. Doma je iz Vača pri Litiji na Kranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi naznani njeno bivališče; če pa slučajno sama bere ta oglas, naj se sama javi svoji prijateljici: Frances Javoršek, 2514 Park St., Bellingham, Wash. (16-17—11)

Rada bi izvedela za moja 2 brata MICHAELA in JOHNA KOTAR. Prosim, če sama bereta te vrstice, naj se mi oglasita, ali pa če kateri izmed rojakov ve za njun naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti, za kar se že vnaprej zahvaljujem. Sporočiti njima imam tužno vest o smrti sestre Nežke in še več drugih važnih stvari. — Marie Kotar, 5030 W. 25. Place, Cicero, Ill. (16-18—11)

Kje je JOHN TAVČAR? Pred 14. leti je bil v Rock Springs, Wyo., pod imenom Milar. Če kdo kaj ve o njem, naj blagovoli naznaniti njegov naslov njegovi bolni ženi na spodaj navedeni naslov, ali če sam bere te vrstice, naj se pa sam oglasi ženi Mariji Tavčar in sinu, Polhov Gradec hšt. 51, Slovenija, Jugoslavia. (16-17—11)

Mlakarjev Janez, -- boljševik.

Odkar je Janez zopet doma, ni pri Mlakarjevih nobenega jedila, ki bi ne prišlo "prismojeno" na mizo. — Tako moker je les, — stoka stara Malkarica, — in tudi peč nima dosti vetra. Človek mora oslepeti v kuhinji od samega dima.

Pred štirinajstimi dnevi se je pričelo to zlo. Takrat, ko je Mlakarica v prostavo povratka svojega fanta spekla prašičjo pečenko, napravila potice tes sploh priredila tako pojedino kot da je kak krst, poroka ali sedmina, že takrat niso bile njene oči celi dan suhe. Takrat pa se ji je vsaj vse dobro posrečilo, tako dobro, da je bil fant drugi dan na smrt bolan od preobilice dobrih stvari.

Seveda, takrat ni bil dim, ki ji je privabil solze v oči. Bile so solze veselja. Sveta mati možja, kako bi človek ne jokal od veselja, ko se je vrnilo drago izgubljeno dete zopet domov, ko niso skozi štiri dolga in strašna leta ničesar vedeli o njem kot to, da živi v nedi divji deželi, tako divji, da človek komaj izgovori njeno ime. Na čisto drugi strani sveta je bil njen Janez, — tam v Aziji, ki je skoro desetkrat tako daleč kot cesarski Dunaj. Najprvo so ga ujeli Rusi in poteta je šel na Kitajsko in od tam zopet k Rusom. Kitajci, — tako je čitala Mlakarica nekoč v nekem koledarju, so pogani rmene barve, poševnih oči in dolgih kit. Kite nosijo tudi možki, zavživajo na pasje repe in črve. Oni drugi, Rusi, ti so pač kristijani, a vendar ne pravi. Imajo celo svojega posebnega papeža, ki pa ne stanuje v Rimu. Jedo, moj Bog, kaj jedo ti najrajše? Sveče in loja! Pri tem pa neprestano pijejo vodko. Tega sicer ni čitala Mlakarica v nobeni knjigi, a je izvedela od drugih ljudi. Raditega pa je tudi vse še bolj trdno vrgla. Ni bilo prav nič čudnega, da je ob povratku izgubljenega sina spekla prašičjo pečenko ter napravila potice. Pri tem pa so ji neprestano tekle solze po licu navzdol. Solze veselja....

Še nekdo drugi je imel takrat vodo v očeh: — bil je stari Mlakar, katerega ni še nikdo preje videl jokati. Niti takrat, pred štirimi leti, ko je Janez, njegov edinec, jemal slovo. Tudi sedaj si je hitro izbrisal neumno vodo iz oči, da bi ga kdo ne videl emeriti se. Potem pa je trdno stisnil Janezu roko ter rekel: — No, da si le zopet doma.... To je bilo vse. Za Mlakarja, ki ni rad oblačil svojih čustev v besede, je pomenjalo to dolg govor.

Mežnarjeva Rezika se pa ni sramovala svojih solza. Mogoče ni niti vedela, da so ji tekle solze v potokih po rdečih licih navzdol. To je tekla Janezu nasproti. — Janez, moj dragi Janez, — je rekla. Janez je bil njen fant, a v drugačnem smislu kot za Mlakarico. Janez je namreč obljubil Reziki "večno zvestobo", vsaj za toliko časa, dokler se ne vrne iz tujine v svojo tiho domačo gorsko vasico.

Tako je bil Janez zopet doma. Že štirinajst dni. Srečno jokanje Rezike se je izpremenilo v odporno smejanje in malobesedno veselje starega Mlakarja v gostobesedno proklinjanje. Čeprav je stari Mlakar svojo ljubezben in svoja čustva skrival pred celim svetom kot stvar, katere se mora možki sramovati, — svojo jezo je javno pokazal celemu svetu ter proklinjal, da se je kadilo.

Njegova žena pa se je jokala. Ker pa niso bile to solze veselja, se jih tudi ni sramovala. Govoričila je nekaj o mokrem lesu in o dimu, a vendar prismodila skoro vsako jed vsled bridkega srčnega jada.

Bilo je pa res vredno joka, smeha in proklinjanja, če je človek gledal, kaj je Janez počenjal. To se pravi, — on ni ničesar počel. Valjal se je zjutraj leno po postelji, ko so bili vsi drugi že davno na delu, postopal nato po cesti ter pripovedoval vsakemu, katerega je srečal, dolge povesti, o katerih ne vedo ljudje nikdar, ali so smešne ali resne. Če slučajno ni srečal nikogar, ki bi ga hotel poslušati, je poiskal svoje poslušalce v gostilni. Pogosto je šel tudi ven na polje ter gledal ljudi pri delu, dokler se tudi tega ni naveličal ter odšel proti domu. Jezen pa je bil na to, da ljudje še vedno niso hotel spoznati, kakšen blagoslov jim je prinesel s seboj iz Rusije.

Dobro razpoložen pa je postal Janez vedno šele proti večeru, ko so se oče in drugi člani družine vrnili po težkem dnevnem delu domov. Vse druge obede jim je morala sedaj, ob času žetve, nositi dekla ven na polje. Zvečer pa je skuhala Mlakarica nekaj izvanredno močnega in vsaki dan je ponavljal Janez: To je pač drugačna jed kot pa črvi in lojeve sveče. Tako kuhati kot mati pač ne zna nobena druga babnica na svetu.

Po tem uvodu pa je pričel Janez s svojo pridigo. Da je prišel sedaj nov čas kot ga še ni bilo boljšega in lejpšega na svetu. Uboštvo? Tega sploh ni več. Zakaj ne? Ker tudi ni nobenega bogatstva več. Vsi ljudje so enaki, eden kot drugi. Nikomur ni treba večrnčiti se kot preje. Štiri ure dela na dan zadostujejo. To je že nekdo izračunal pred štirimi leti. To je sveto.

— Ti si osel, — je rekel stari Mlakar, ko je prišel Janez prvikrat s svojo učenostjo na dan. — Ali si popolnoma pozabil na kmečko gospodarstvo v teh štirih letih, da brbljaš take neslanosti? Če leži žito na polju ter se zbirajo sivi oblaki, potem je stvar drugačna. Potem je treba biti ob jutranji zori na delu ter ostati tam v božjem imenu, dokler ni zadnji snop spravljen. Makar da je polnoč. Potem je tudi blagoslov na pridelku. Pridejo pa tudi časi, na primer v zimi, ko se človek lahko odpočije. — Na glas se je zasmejal, napol jezen, napol vesel. — Štiri ure dela na dan! Gotovo ni bil oni, ki je to izračunal, kmet!

Janez pa se je pomilovalno ozrl v očeta.

— Saj je vendar prenehala razlika med kmetom in gospodo. — Eden je tak kot so drugi, to sem že rekel. Gospoda mora ravnotako delati kot eden izmed nas.

— Tako? — je rekel Mlakar na dolgo zategnil besedo. — Potem bom naprimer dal staremu profesorju, ki pride vsako poletje v vas, koso v roko ter rekel: — Sekaj pa kosite, kajti drugače ne bom opravil z mojimi ljudmi vsega v štirih urah.... Pozimi pa bom šel k njemu v mesto ter mu pomagal pisati njegove učene bukvice, ker bi tudi on drugače ne izhajal s svojim časaom. Kaj ne, tako si predstavljaš stvar, Janez?

— Ne, — je rekel Janez.

— Kako pa toraj? — je vprašal Mlakar.

Tedaj ni vedel Janez za noben odgovor.

Vsled tega je rajše pričel z drugim poglavjem svoje nove teorije, ki naj bi osrečilo celi svet. — Pripovedoval je, da je osebna lastnina tatvina ter izjavil, da so vse postave, ki se tičejo zakona, le nasilne odredbe, kajti vsak človek ima naravno pravico, da živi skupaj z onim, s katerim ima veselje. Tudi ni zvezan, za čas in večnost, temveč toliko časa kot se mu ljubi. Prosto ljubezen je imenoval to. Za narod pa mora skrbeti država.

— Moj Bog, potem ne bo terba človeku niti plačevati alimentov, če se mu kaj človeškega pripeti, — si je mislil mladi hlapec v veselem razburjenju. Tega pa ni rekel naglas, kajti dobro je vedel, kako strogo pazi stari Mlakar na pošteno življenje v njegovi hiši. V tem oziru ni razumel Mlakar na nobene šale. Že s svojo "prosto ljubeznijo" se je vsem zameril. Mlakarica je zakričala: — Za božjo Kristovo voljo, Janez, kaj pa čenčaš! in Rezika, ki je prišla na obisk, je skočila pokonci ter rekla: — Če tako neumno govoriš, potem grem rajše domov. Da, skrivna zaljubljenost, to je Rezika še trpela, a prosta ljubezen in potem niti poroke, no v takem slučaju si Janez lahko izbere kako drugo. Vsa jezna je odhitel iz sobe ter se ni več vrnila.

(Konec prihodnjič.)

Vlada ljudstva ali vlada generalov!

Doslej smo govorili o pravicah prebivalstva v posameznih pokrajinah. Nastane vprašanje, kaj in kako bodi s centralno vlado? Pri tem nastane tudi vprašanje, kje naj bo centralna vlada Danes je v Belgradu. Mislim, da pri nas ni človeka, ki ne bi že mislil o tem, ali je Belgrad pripravno središče? Eni s otudi za Zagreb, drugi za Sarajevo. Povsod pa se navadno uveljavljajo pomisleki in navadno tudi tehtni Amerikanci so svoječasno vprašanje rešili zelo enostavno: Sezidali so svoje glavno državno mesto Washington nanovo. Mi nismo Amerikanci, zato najbrž kaj podobnega nismo v stanu izvršiti. Verjetno pa je, da ostane Belgrad sedež osrednje vlade. Samo to je nujno potrebno, da Belgrad enkrat pošteno pometemo in očistimo od tiste neznansko smrdljive nesnage balkanske politične in socialne sfere, ki se je tam nakopičila.

Kako torej si mi mislimo centralno vlado? Predvsem smo tu za načelo, da izvršilna moč tudi ne sme biti v roki enega samega, temveč v kolegialnih oblastnijah. Pa tudi tukaj ne sme biti izrečena zadnja beseda. V vseh upravnih poslih imej zadnjo besedo izvoljeni parlament, kjer in kadar se mu to zazdi potrebno.

V zadnjih dveh letih smo doživeli že toliko ministrskih in vladnih kriz, da se mora vsakemu zdeti potrebno, da se vladna oblast nekako stabilizira. Danes živimo prav po balkansko v tem pogletu. — Zazdi se to ali ono naprimer kakšnemu srbijanskemu politikastru (saj beremo vsak dan temne zgodbe o podvzetjih Protićev, Davidovićev itd), in izzove se kriza. Par gospodov se potem pogaja o sestavi nove vlade, cele mesece glihajo med sboj, da imajo vodilni uradniki v ministrstvih priliko krasti, goljufati in delati nered vsakè vrste. — Potem se končno gospodje poglihajo prav po balkansko in vlada je zopet tu. Pa nihče ne ve, če ne bo že jutri kakšen general tam za dvorskim plotom tako in tolikokrat kihnil, da se vlada znova vznemiri in zopet pade v krizo. Vse te večne krize niso prav nič drugega, kakor pohlep posameznikov, priti do moči in korita. Kaj ljudstvo, kaj država: gg. Protić, Davidović ali Pribičević so prvi gospodje! Dvor in generali pa se zadovoljno posmehujejo tem grdim igram in intrigam. Zakaj čimbolj molči ljudstvo, čimbolj se posamezni predstavniki strank prepirajo med seboj, tembolj raste moč dvora in generalske stranke. In če mal obolj natančno pogledamo v ozadje, bomo videli, da imamo poleg oficijelne še eno drugo vlado — vojaško. Bela ali črna roka — katera ima premoč med generali? Pri tem vladajo vsi mogoči ljudje, samo ljudstvo in njegovi zastopniki ne!

Temu neznosnemu stanju bi se mogli najboljše izogniti na ta način, da parlament voli vlado za gotovo dobo in da bi morala biti vsaka pokrajina pri tem zastopana z najmanj enim članom. Pri tem bi bilo parlamentu na prostodano, da mora izvoliti v vlado ljudi, ki jih smatra za najsposobnejše, torej tudi ljudi, ki niso njegovi člani.

Taka vlada bi seve morala takoj odstopiti, kakorhitro bi to zahtevala večina parlamenta in po vsakih novo izvršenih volitvah. Vsi člani vlade bi morali biti enakopravni in njen predsednik naj bi državnopravno ne imel nobenega izjemnega stališča. Seveda je takšna vlada lahko tudi politično odgovorna, toda res le v političnih vprašanjih, med tem ko bi pri vprašanjih zgolj upravnega značaja, ne bila vezana izvajati konsekvenc in stavljati vprašanja zaupanja. Vendar bi se moral apolitična vprašanja reševati v skupnih sejah vlade in bi vsak član vlade bil upravičen vmešati se tudi v zadeve svojih kolegov. Kakšna ministrstva so neobhodno potrebna Zadoščala bi naslednja: Za zunanje zadeve, za justico, za vojna, za finance, za industrijo in trgovino, za poljedelstvo, železnice in pošto, za socialno skrbstvo, za javno dobrobit in šolstvo.

Vrhovni vladar države, ki imej pravico vtikati se v vse stvari, bodi izvoljeni parlament! Senata ali višje zbornice ne potrebujemo! Vlada pa mora strogo spoštovati državne in pokrajinske ustave in naj ne sme ukreniti ničesar, kar bi prebivalstvo vznemirjalo. Parlament bodi njen zapovedovalec v vseh notranjih in zunanjih zadevah. Parlament bodi varovalec državnega ugleda nazven: on sklepaj pogodbe s tujimi državami, odločaj o vojni in miru in razpolagaj z državno brambo. Varuje naj enotnost države napram posameznim pokrajinam; skrbi naj za mir in red v državi in garantiraj za vse, kar pokrajinam in posameznikom priznava ustava države. Edini parlament sklepaj skupne postave in državne odredbe in nadzoruj izvedbo istih. Sklepaj o letnem državnem proračunu in nadzoruj državne finance. Parlament nadzoruj državno upravo sploh. Sporazumno z ljudstvom naj izvaja kontrolo nad uradništvom in posameznimi panogami javnega skrbstva. Predlagaj ljudstvu potrebne spremembe v ustavnih določbah itd.

Tako bi res vladali demokratično in ljudstvu bi bile garantirane vladana država biti le republikanska vladavina. To državno obliko vladana država biti le republikanska vladavina. To državno obliko potrebujemo tudi zaradi bodočih dogodkov, med katerimi vidimo tudi spojitev z bolgarskim narodom v eno državno telo. Vsak centralizem, vsako pojačevanje monarhične državne uredbe le pomnožuje težave na poti do tega nujno potrebnega ujedinjenja.

Izdajstvo pri Carzanu.

Že vrsto let živimo v nepretrgani verigi historičnih dogodkov. Vestni zgodovinarji si zabeležujejo datum za datum, a ne vedo, kateri je važnejši, dalekosežnejši, usodnejši. To pokaže šele bodočnost ki jo ti dogodki oblikujejo kakor umetnik, sestavljajoč mozajik, kosec za koscem, navidezno brez reda in smisla, le za pestrostjo težeč in presenetljivajoč, a koncem koncev vendarle stvarajoč po tajnem, zavedno trdnem načrtu. Tudi naša bodočnost se oblikuje v pester mozajik, ki ga ustvarja tajna volja neizprosne usode. Dogodek hiti za dogodkom, vesel, poln sreče, časti uspeha, a zopet sramoten, žalosten, bičajoč nam živce in pobijajoč nas k tlom.

Usoda nam je stroga učiteljica: redkokdaj nas poboža, redkokdaj se nam nasmehlja. Navadno vihti grčavo palico nad nami in nas zapira v temo ter postavlja v kot. Hudo je a morda dobro za nas! Usoda pač pozna naš lehki značaj, nešo redko, južnjaško kri brez železa, naše srce, ki prerado hipoma vzplameni in zopet hipoma brez resnega povoda zledeni. Usoda ustvarja iz nas značaje, silne, neklonjive. Že doslej smo imeli med Jugosloveni dober sloves: vztrajni smo, solidni, izvrstni organizatorji, nadarjeni . . . ej, poleg teh odlik pa imamo še vedno napak obilico. Naj nas torej le bije in strahuje učiteljica Usoda: njena zasluga je, da smo ostali tekom stoletij kremen-narod in njena zasluga bo, da postanemo končno narod iz jekla!

"Malo nas je, a smo ljudi!" Usoda hoče, da postani vsakdo izmed nas junak. Ni sramotno, kar nam določa, in mi se ne branimo uloge, ki jo imamo igrati v Jugoslaviji. Bili smo zarotniki, veleizdajice, četaši, legijonarji, klativitezi, pa bomo poslej še jugoslovenski iredentovci. Iz pestrega mozaika naših ulog, vedno častnih in spoštovanih, a malokdaj prijetnih, se morda sharmonizira končno naš obraz . . .

Te dni je bil triletni jubilej dogodka, ki je malo znan, a je bil važen člen v verigi historičnih dogodkov, ki so rodili usodni prevrat na laški fronti. Miloš Čtrnacty poroča o njem v češki "Narodni Politiki". Zanimivo je kar poroča o bratstvu Čehov in Slovencev ter o junaški ulogi, ki so jo igrali takrat naši možje kot orodje Usode. Revolucijo Čehov in Slovencev na laški fronti je avstrijska vlada tajila in skrivala, saj se je zavedala, da tiči prav v njej začetek konca Avstro-Ogrske. . .

Bilo je 18. septembra 1917. ko se je pri Čaržanu v suganski dolini posrečilo Italijanom brez topovske priprave prodreti v avstrijske bojne postojanke in prav za prve baterije. Vojni minister — Czap je avstrijski državni zbornici šele leto kasneje na hudobno interpelacijo poslancev Wolfa, Hartla in tovarišev silno nerad priznal "ta naravnost verjetni dogodek". Češki podlistkar poroča zdaj, da so bili glavni krivci tega avstrijskega malerja slovenski nadporočnik dr. Ljudevit Pivko in češki častniki Jirsa, Kohoutek, Zeleny, narednika Mlejnek in Kačić, desetnik Malcinek ter dva pešca, ki ju ne imenuje.

'Neue Freie Presse' je prinesla obširen dopis o tem izdajstvu ter izjavila, da "treba priznati", da je bila izdaja "temeljito in mojstrsko" pripravljena; "veliko nesrečo je preprečilo le dejstvo, da je italijansko poveljstvo zagrešilo hibe pri izvrševanju načrta, ki je ponujal Italijanom popolen uspeh naravnost na krožniku."

Kakor videti so naši častniki merili izvrstno in le laška nerodnost in strahopetnost je zakrivila da strel ni zadel v črno! Že leta 1917! Za koliko bi se bila skrajšala vojna, če bi ne bili Italijani nesposobni in bojazljivci!

Miloš Čtrnacty piše: "G. major Franta Jirsa mi je podal prijazno sledeče informacije: Načrt "izdaje" se je porodil v glavi hrabrega reprezentanta Slovencev dr. Ljudevita Pivka, gimn. profesorja v Mariboru. Njemu se je rade volje postavil po boku češki junak, četovodja Karel Mlejnek, sin ubožnega kmeta iz vzhodne Češke. — Mlejnek je že junija spretno prenesel k Italijanom dopis, ki je bil naslovljen na poveljstvo I. ital. armade v Vicenci. Simuliral je, da si gre ogledat sovražnikove postojanke, vojake svoje lastne patrulje je razkropil s strelom in ko je opravil v ital. zakopih svojo nalogo, se je mirno vrnil k svojemu oddelku. Takratni poveljnik avstrij. podpolkovnik Vidale, ga je za ta čin celo povišal za stražmojstra ter mu je dal podeliti "malo srebrno" za "junaško' vedenje.

Tako smo dobili z Italijani stik — je pripovedoval g. Jirsa — in je bil dogovorjen sestanek z načelnikom ital. gen. štaba, majorjem Finzijem. Sporazumljali smo se tudi s pomočjo topovskih strelov, kakor je bilo dogovorjeno, ali s številom in smerjo raket. Sestanki so se vršili ponoči. Ital. častniki so bili silno oprezni; sami so hodili na stražo in nihče izmed moštva ni smel pri takih prilikah biti izven zakopov. Iz ital. jarkov smo se vračali vselej s cigaretami, časopisi in zanimivimi novicami.

Spominjam se, da je v neki noči odnesel sam dr. Pivko pismo za ministra Beneša, ki je bil takrat v Parizu. Poslala ga je njegova soproga s posredovanjem poročnika Hoppeja.

Tako so minevali tedni, polni marljivih priprav, dokler nas ni dr. Pivko presenetil z vestjo, da so Italijani sprejeli naš predlog ter da izvrše v našem odseku veliko ofenzivo.

Devetindvajset prostovoljnih voditeljev, po večini Čehov, je bilo skrivaj pripravljenih, vesti ital. kolone za naše zakope ter v nekaj urah dospeti prav do Tridenta.

Dr. Pivko je dovršil poslednje podrobnosti naskoka ter se je vrnil iz laških pozicij z dvema velikima steklenicama opija. Tega smo namešali v kavo Bosancem in avstrijskim strelcem. Dne 14. oktobra opoldne so Lahi ustrelili dvakrat s težkim topom: znak soglašanja in jutrišnjega navala. Dne 17 oktobra opolnoi je začel metati reflektor z Monte Lefrea žarke, — znak, da se akcija začenja.

Prve italijanske patrulje v čevljih z gumijevimi podplati so zgrabile avstrijske straže, presekale električne zveze ter se kakor valovi zagnale naprej. Toda nezaupnost ital. častnikov in vzajemna osobna sovražnost sta izzvali popolno konfuznost v izvrševanju nadaljne italijanske akcije. Prvi italijanski oddelki so že prijemali poveljnike našega oddelka dospeli so že en kilometer za našo fronto do lahkega topnišč. v naših vrstah je nastala panika — toda ital. poveljništvo se je še vedno obotavljalo ter je na naše vzpodbujanje le s svojim "lentamente" (polagoma). Ranjen sem odšel na laško stran, medtem ko je moral dr. Pivko prebresti vse opasne kaverne, kamor so se Italijani bali vstopiti. Mlejnek je tekel po italijansko pomoč ter se je vrnil izčrpan, dobivši za svojo brezprimerno smelost tri rane z bajonetom in dva strela — od italijanskih vojakov!

Raznesla se je vseobča borba, laško poveljništvo pa je izgubljalo glavo bolj in bolj. Zaman so bile vse grožnje častnikov ki so o akciji vedeli in so nam zaupali. Do drugega dne je trajal boj, ko je končno prišel za nami k ital. brigadi tudi dr. Pivko. Topovi so grmeli in rušili avstrijske zakope, trume ital. vojakov so prihajale na pomoč. Oddelki ital ciklistov ki so imeli prizadeti avstrij. vojem poslednje udarce, so nas le radovedno ogledovali, namesto da bi bili pobrali sadje naše štiri mesece trajajoče, nadvse naporne in nevarne delavnosti. . . .

Z bolestnimi čustvi smo odhajali v Italijo, da bi ondi z lastno silo nadaljevali svoj upor. Kaj je koristilo, da je bil ital. general degradiran in poslan v pokoj! Avstrija je potegnila od Soče svojo vojsko na tirolsko fronto in ves naš napor je bil uničen. . .

Doma so nas proglasili za veleizdajalce, ker pri ital. ujetnikih so našli naše mape. Soprogo drja. Pivka so aretirali in jo vrgli v ječo za 6 mesecev. Šele na intervencijo poslanca Stribrnega so ji ječo nekoliko olajšali. Trikrat so nemški poslanci v državni zbornici interpelirali zaradi nas ter napadali naše "nerodoljubno" vedenje; medtem pa smo mi v Italiji pripravljali nove podkope svojim tlačiteljem.

Vsak udeleženec se bo rad spominjal veselih trenutkov našega skupnega življenja, ko smo dokazali vzajemnost in edinstvo češko-jugoslovensko, ko smo si prisegali da hočemo braniti tudi v bodoče svojo svobodo proti škodljivcem, notranjim in zunanjim, ki žele razbiti ono, česar niso pomagali graditi. . .

Tako je zaključil major g. Jirsa svoje pripovedovanje. A doslov? Poveljništvo II. praporja 39. pešpolka legionarjev je vložilo že lani v jeseni predlog da je treba dr. Pivka odlikovati. Doslej še ni došla rešitev. Naj o torej posvečena slovenskemu junaku in njegovim češkim tovarišem vsaj ta skromna spomenica! —"

Tako piše Miloš Čtrnacty.

VABILO

na plesno veselico,

katero priredi **društvo Boritelj** štev. 1 SDPZ. **v Conemaugh, Pa., v soboto večer dne 20. novembra** v dvorani društva sv. Alojzija na First Alley. Tem potom vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz okolice Johnstowna, da nas blagovolijo posetiti gori omenjenega dne, kajti zabave bo obilo. Tudi Škofova mati bodo nekaj izvrstnega pripravili za vesele goste. Igrala bo godba (orkester) pod vodstvom Mr. Viktor Novinšeka. Vstopnina za moške 50¢, ženske vstopnine proste. Prijatelji plesa in zabave ne pozabite gori omenjenega večera! Vljudno vabi

(16-17—11) Odbor.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Držite ta liniment pri roki.

Kadar trpite na revmatizmu, lumbagi, sciatici, neuralgiji, bolečih mišicah, otrpljenih členih, krčih in drugih zunanjih bolečinah, rabite samo

Severa's Gothardol

(preje Severovo Gothardsko olje) na mestu, kjer je bolečina, in ste lahko prepričani, da vam bo kmalu odleglo. Ta zanesljivi domači liniment je bil rabljen skozi štirideset let z največjim in zadovoljivim uspehom za odvrnitev lokalnih bolečin in odstranjenja otekline. Naprodaj v vseh lekarnah. V dveh merah, 30c in 60c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Rad bi izvedel, kje se nahajajo: FRANK PRUNK in FRANK FUK, oba doma iz Britofa ali iz Vrem na Krasu, JOHN PRIMC, doma iz Zarečja, ter ANTON SAMSA, doma iz Stare Sušice, Urbanov. Prosim rojake širom Združenih držav, ako kateri ve za njih naslove, naj mi blagovoli naznaniti, za kar se že vnaprej zahvaljujem, ali pa naj se sami oglasijo na moj naslov: Frank Srebott, c/o Glaviano Store, Ludlow, Colo.

(12-16—11)

Iščem rojaka JOŽEFA FELICIJAN, doma iz Rovišč št. 11 pri Studencu na Dolenjskem. Pred osmimi leti je bil v Clevelandu. Pri odhodu od tu je rekel, da gre v New York, a pisal ni od tam nič. Stariši so mu pomrli v starem kraju in zato mu imam več važnih stvari za povedati. Cenjene rojake prosim, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi, če bere te vrstice. — Anthony Felicijan, 3109 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

(10-16—11)

Kje se nahaja IVANA CERAR? Pred par meseci je prišla iz starega kraja v Cleveland, Ohio. V Glasu Naroda sem bral, da je iskala svojo mater. Zanjo želi izvedeti njen stric Valentin Podbelšek, doma iz Krajnega Brda, fara Krašna. Če kdo rokov ve za njen naslov, prosim, da mi ga sporoči, ako pa sama bere te vrstice, naj se oglasi svojemu stricu Valentinu Podbelšek, Box 115, Linton, Ind.

(16-19—11)

Posebna gorkota za mrzle zimske dneve

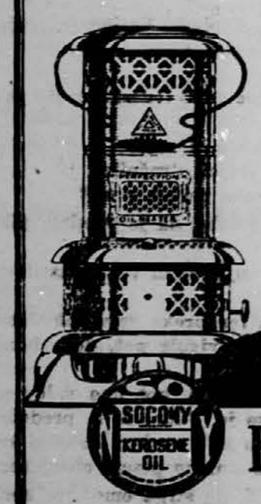

Napravite sprejemnico udobno s Perfection Oil Heater. Postavite ga tja vsak čas, kjer ga najbolj potrebujete.

Osem ur dobre udobnosti za ceno ene galone čisto gorečega Socony petroleja. Nobenih sitnosti ali zaprek, nič dima; n treba prenašati ne lesa ne pepela.

Vaš Perfection je vsak trenutek pripravljen. Lahko ga je napolniti, prižgati ali očistiti. In poleg tega je brez duha.

Kupite danes Perfection, pa ga boste veseli vsak dan.

Za boljše uspehe uporabljajte Socony petrolej.

SOCONY KEROSENE OIL

PERFECTION
Oil Heaters

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA

ANTON ZBAŠNIK

soba 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
vogal Diamond and Grant Sts. (nasproti Courta).

Izdeluje raznovrstne notarske dokumente, kot na pr. pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, zapriseženе izjave in prošnje za dobavo svojcev iz starega kraja. Preiskuje lastninsko pravico zemljišč tu in v starem kraju, posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v domovini, izdeluje prevode iz slovenščine na angleški jezik, ali obratno, tolmači na sodniji ali pri kompezacijskih razpravah in daje vsakovrstne informacije zastonj. Cene nizke, delo točno in pravilno.

KRALJICA SVETA.

Roman. — Spisal Karl Figborg.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

23 (Nadaljevanje.)

Bil je prastar in njegova brada je plapolala v vetru. Njegova postava je bila odrevenela, kot razjedena od velikega števila let. V svoji levici je držal zakrivljeno palico iz zlata. Tedaj, ko je dospel sprevod do polovice gore, je dvignil desnico ter jo iztegnil.

Na to znamenje so vrgli svečeniki plamenice ob tla, kjer so tlele naprej ter polagoma ugasnile.

Drugi migljaj starca in iz sprevoda so se odločili nosilci mrtvih ter šli po zadnjih stopnjicah navzgor, nakar so položili mrtve v polkrogu krog starca s palico.

Stopili so nazaj ter se izgubili v množici.

Nastal je velik molk.

— Težko nas kaznujejo bogovi, — je rekel starec s tresočim se glasom. — Bal nam je odtegnil svojo roko in velika Astarta nas je zapustila. V naše duše se je zajedla velika bolst. Kaka je naša krivda, da morajo otroci našega naroda umirati?

— Usliši me, Bal in vrni se k nam, Astarta.

Glas starca je postajal vedno močnejši in vsi navzoči so se stresli.

— Ali nas je obiskala kuga, ker smo dvomili o stari resnici? Ali nas je zadela kazen, ker smo mrmrali, ko se nas je lotila nestrpnost, ker so prihajali rodovi ter odhajali, ne da bi se izpolnilo to, po čemur smo hrepeneli?

— Ali nas je zadela kazen, ker smo kričali: — Zakaj se ne vrne Astarta k nam, k svojemu narodu, zakaj ne pride nazaj boginja življenja, boginja ljubezni?

Mrmranje še lo skozi vrste poslušalcev.

Iz množice se je dvignil najprvo en glas in tema se je pridružilo nato na stotine glasov:

— Astarta!

— Astarta!!

— Stanovala je v naši sredini, kraljica življenja, kneginja ljubezni, — je zadonel glas svečenika. — Zakaj je obrnila od nas svoje korake, tega ne vem, čeprav šteje moje življenje veliko vrsto let. Moj oče ni vedel tega in tudi njegov oče ne. Prazno stoji njeno svetišče, odkar je božanski simbol iz zlata izginil, odkar ne živi podoba Astarte več med nami in odkar je šla v nebo, odkoder se ne vrne več med nas. Ali se je zgodilo to raditega, ker je kraljica Bilkis izdala bogove ter se zaljubila v kralja Židov, ki je stanoval daleč tam preko morja Osamljen in majhen je postal naš narod od onega časa naprej, ko je blisk, osvetnik bogov, zanetil plamen v svetišču ter ubil kraljico.

— Le eno upanje nam je pustila kraljica Bilkis, upanje, katero ji je Astarta sama položila v njena umirajoča usta.

Prav kot je izginila zlata boginja iz svetišča, — je rekla kraljica, — ko sem se vrnila z vožnje preko morja, tako se bo enkrat večna ljubezen zopet vrnila, ko bo izvršena pokora za mene in moj rod. —

Znamenje goloba na vratu boginje. Jaz sem ga ukradla. Kralj Salamon ga je dobil od mene kot znak ljubezni. Boginja je zopet med vami, ko boste zagledali znamenje goloba.

— Še vedno ni prišlo znamenje goloba med narod Astarte. Še vedno se hudujejo bogovi. Naj požrejo sveti plameni trupla mrtvih. Privedite žrtve živih, da potolažimo bogove....

Veliki duhoven je stopil nazaj. Iz rok nagih služabnikov ognja so popadale železne palice. Iz roke v roko so romala trupla mrtvih. Zaplapolali so ognji in v njih so padali mrliči. Čuti je bilo jadikovanje, tisoč rok se je dvignilo proti nebu in tisoč teles je padlo na tla ter pričelo tolči z glavo ob mramor.

Za velikim duhovnom je bila odprta dvorana. Štiri postave bogov so nosile strop. V sredini dvorane pa je stala čudna prikazen. Bila je iz temnega železa, v človeški velikosti. Podoba Astarte. Stala je na nizkem temelju in ta temelj je bil votel. V njem je ležal kup oglja in lesa.

Zopet je pomignil veliki duhoven. Priskočil je suženj in vrgel plamenico v kup.

Polagoma je pričelo goreti.

Iz dvorane sta stopila tedaj dva duhovnika. Šla sta proti sohi iz železa. Dva sunka na levo in desno in železno truplo s je doprlo.

Soha je bila votla.

.... V notranjosti gore je postalo živahno. Verige so pričele rožljati in pojavile so se nage postave.

Bili so to služabniki ognja.

Prišli so po žrtev. V polutemi so šli previdno ter se ustavili pred nekimi zaprtimi vratmi.

V majhni celici je ležal na golih tleh sin Macombe.

Branil se je kot divja zver, ko so ga prijeli stražniki.

Ali je slutil usodo, ki je težka in temna padala nanj?

Nič mu ni koristilo, da je tolkel krog sebe, da je praskal, pihal in grizel.

Krog njegove glave se je vila bela cunja, ki ni več izpustila tega, kar je držala.

Skozi dolge hodnike je vodila pot ter preko številnih stopnjic, spolzkih od vode. Vedno višje se je dvigala pot, do vrhunca svete gore.

Sin Macombe je slišal naenkrat mrmranje, kot ono valov požrešne reke, ki butajo ob breg. Stresel se je. Vedel je le predobro, kaj pomenja to mrmranje. Preveč pogosto je v svojem lastnem kraljestvu čul to mrmranje, ki je pomenjalo smrtno pesem obsojenega.

Hotel je dvigniti obe roki proti glavi, da strga omot ter zbeži. Njegove roke pa so bile zvezane in bil je brez moči.

Naenkrat pa je udaril na njegovo uho neki glas. V naslednjem trenutku je padel omot ki je pokrival njegove oči. Sin Macombe je postal siv od strahu, ko je videl, kje se nahaja.

— Bogovi čakajo nate, — je rekel glas. — Šel boš v telo, Astarte, da bodo bogovi zopet potolaženi.

Sin Macombe ni razumel besed, a je vedel, da pomenjajo njegovo smrtno obsodbo.

Zopet se je pričel tresti po celem životu in njegove mišice so se napele k drznemu skoku.

— Ne, ne, umreti! — je zatulil.

In nehote se je zgodilo nekaj, kar je predstavljalo skoro čudež. Skrčil je za trenutek svoje telo ter nato napel vse svoje žile.

Vrvi so popokale....

Z enim samim skokom je bil sin Macombe sredi ljudske množice, ki se je v paničnem strahu umikala pred divjo postavo. V zadnjem trenutku pa je zopet ležal zvezan in brez moči na tleh. Na njem so klečali stražniki ter ga trdno zvezali, čeprav si je na vse kriplje prizadeval, da se oprosti. Zopet je pomignil veliki duhoven.

Nato pa so odvedli sina Macombe proti železni postavi.

Stražniki so medtem netili ogenj z dolgimi drogi in plamen je švignil visoko.

Tedaj pa so ga sunili noter, zaprli železna vrata ter jih zapahnili. —

Verige so zarožljale krog postave iz železa.

Soha se je premikala vspričo njegovih velikanskih naporov, a ni padla.

Iz praznih jamic sohe so zažarele tedaj, popolnoma zalite s krvjo, obupne in proseče oči žrtve.

Počasi, palec za palcem, je lezla strašna rdečica ob sohi navzgor.

Tedaj pa je prišel iz kipa krik, tako strašen, kot da ni prišel iz človeškega grla.

Množica je popadala na kolena ter pričela butati z glavami ob tla.

Pričeli so bobneti bobni in v njih šumu je zamrl smrtni krik sina Macombe.

(Dalje prihodnjič.)

Grobokopi jugoslovanstva.

"Nar. Politika" prinaša uvodnik pod naslovom: "Jugoslovenstvo na minimum". Ta opozarja, kako danes pridobivajo vedno več tal stranke in struje, ki zanikavajo jugoslovensko misel: Med Srbi Čokorilovci, med Hrvati Radičevci in frankovci. Povsod se opaža, kako se med mase vrača plemenska misel in sovraštvo. Jugoslovanstvo misel, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci edinstven narod z edinstvenimi interesi, nikogar več ne vleče, vanjo na splošno nihče več ne verjame. Kaj je temu krivo? To je vsem očividno: Jugoslovansko akcijo so ubili tisti, ki so bili to idejo vzeli v zakup in jo hoteli po svoje in nasilno uveljaviti, zanikajoč in prezirajoč pri tem vsa obstoječa dejstva, razlike in predanja, mišljenje in čustvovanje narodnih mas. To so bili predvsem Pribičević in njegovi privrženci, ki so vrhu vsega postopali enostransko in pobijali separatizem Hrvatov, podpirali pa hegemonistična stremljenja Srbov. List zaključuje: "Posledice Pribičevićeve napačne stilizacije jugoslovanstva so za našo državo velike. V nevarnosti je sam obstoj konstituante, ker bi utegnila dobiti dva ekstremna bloka: eden skrajno centralističen, drugi skrajno federalističen, ki bi se skladala samo v negaciji jugoslovanskega značaja naše države. Zato je treba Jugoslovanstvo prav stilizirati; one ne znači uničenja ne srbstva ne hrvatstva ne slovenstva, marveč samo njihovo podreditev eni višji misli — jugoslovanski. kakor tudi nemštvo ne znači uničenje bavarstva ne prusovstva. Pravilno se mora jugoslovanstvo oživotvoriti tudi v ureditvi države ali ustavi. Bodoča ustava mora omogočiti svoboden razvoj vseh treh plemen Zato mora konstituanta zavreči tako skrajni centralizem kakor tudi skrajni federalizem ter prinesti zdrav avtonomizem, ki je sredi med obema ekstremoma.

LITERATURA.

Igre za naša dekleta.

Dekliških iger za naše odre silno manjka, ker so vse dosedanje že stokrat preigrane. Zato je priznani pesnik Silvin Sardenko spisal štiri igre, ki se odlikujejo po svoji globokosti, lepoti in umetnosti. Prvi dve sta nabožne vsebine, drugi dve posvetne. Zbirka nosi naslov: "Nedeljske ure na društvenih odrih". Naslov za naročbo: Krekova prosveta, Poljanska cesta št. 4, Ljubljana Jugoslavia. Stane izvod 15 kron, sedem izvodov skupaj 95 kron. Hitro naročajte, ker je zaloga majhna!

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

NOORDAM	17 nov.	Boulogne
BELVEDERE	18 nov.	Trst
ITALIA	20 nov.	Trst
LA TOURAINE	20 nov.	Havre
ADRIATIC	20 nov.	Cherbourg
ST. PAUL	20 nov.	Cherbourg
N. AMSTERDAM	23 nov.	Boulogne
AQUITANIA	23 nov.	Cherbourg
PHILADELPHIA	27 nov.	Cherbourg
LA SAVOIE	27 nov.	Cherbourg
FRANCE	1 dec.	Havre
RYNDAM	1 dec.	Boulogne
ARGENTINA	3 dec.	Trst
ROCHAMBEAU	4 dec.	Havre
IMPERATOR	9 dec.	Cherbourg
LA LORRAINE	11 dec.	Havre
NEW YORK	11 dec.	Cherbourg
ROTTERDAM	11 dec.	Boulogne
AQUITANIA	14 dec.	Cherbourg
ST. PAUL	18 dec.	Cherbourg
PRES. WILSON	22 dec.	Trst
IMPERATOR	23 dec.	Cherbourg
CANOPIC	28 dec.	Genoa
CRETIC	5. jan.	Genoa

Glede cen za vozne listke in vsa druga pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St. New York

SANTAL CAPSULES MIDY

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.

Vsaka pilula nosi ime MIDY

Varujte se ponaredb

Na prodaj v vseh lekarnah

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

BELVEDERE 20. novembra

ARGENTINA 4. decembra

PRES. WILSON 22. decembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.,

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

Baltic Steamship Corporation of America

Hitra služba za potnike drugega in tretjega razreda naravnost v

Havre

Direktna železniška vožnja v Pariz in v vsa jugoslovanska mesta.

S. S. NEW ROCHELLE

(Bivši parnik Hamburg-American črte "Hamburg")

odpluje 20. novembra.

Vprašajte pri:

TRAFFIC DEPARTMENT

24 WHITEHALL ST., NEW YORK CITY

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York

Prihodnji odplutje iz N. Y. parnik na 2 vijaka REGINA D'ITALIA — 13. nov.

RE D'ITALIA — 29. dec.

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.

Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE!

Suho grško importirano

nova pošiljatev $11.00 baksa 50 lbs.

lanska pošiljatev $9.00 baksa 50 lbs.

Californijski Zinfandel, (fino črno) $5.80 — baksa 25 funtov.

Californijski Barbera, (črna velika zrnja) $9.00 — baksa 25 funtov.

Sultanina, (brez zrnja, majhno ali močno) $7.50 — baksa 25 funtov.

Malaga, (pravo špansko importirano) $7.50 — baksa 25 funtov.

Ferro China Zdravilno Vino, $18.00 — baksa 12 steklenic. Na veliko posebne cene.

Dovolj je, da pošljete z vsakim naročilom $5.00 vnaprej.

Dalm. California Grapes Co.

66 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Kdor želi pred Božičem in Novim letom dospeti v Jugoslavijo in potovati na Trst, priporočamo sledeče brzoparnike:

"BELVEDERE" odpluje 18. novembra. Cena za III. razred do Trsta $105.00.

'ITALIA" odpluje 20. novembra. Cena za III. razred do Trsta $105.00.

"ARGENTINA" odpluje 3. decembra. Cena za III. razred do Trsta $125.00.

Pri navedenih cenah je všteta svota za vojni davek.

Na vseh navedenih parnikih, je dobiti tudi prostor za II. razred za nizko ceno.

Za vsa pojasnila se obrnite in pišite na znano in zanesljivo tvrdko:

FRANK SAKSER 82 Cortlandt Street NEW YORK CITY

Možki in ženske

nikar ne trošite časa z zdravniki, ki vam ne morejo pomagati. Jaz vam bom pomagal. Jaz sem trideset let znani špecijalist. Moja posebna stroka so želodčne, jetrne; ledične bolezni; bolezni mehurja in revmatizem. Jaz sem strokovnjak. Moj urad je najboljše opremljen ter se poslužujem X-žarkov; če je to potrebno. Moj lastni laboratorij, je napolnjen z najboljšimi evrop. in amer. zdravili. Pri zastrupljenju krvi rabim Ehrlich 606. Pridite k meni, slišite moje pošteno mnenje glede vašega slučaju v vašem jeziku ter ozdravit

Prof. dr. H. G. BAER

ŠPECIJALIST

534 Smithfield Street PITTSBURGH, PA.

Naslednja vrata vodijo v Davis gledališče.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure so: V pondeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure pipoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumajo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lahko zdravim, ker vse razumem.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE

Najboljše vrste

Vreča 130 funtov $13.—

K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

LETOŠNJE

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja

18 centov funt.

Boksa 50 funtov $9.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51.53 Cherry Street

New York, N. Y.

CUNARD LINE

v

Hamburg in Gdansk

preko Angleške.

Parnik AQUITANIA 23. novembra

Cena za tretji razred:

Hamburg $125.00

Gdansk $135.00

in $5.00 vojnega davka.

Oglasite se pri najbližjem CUNARD agentu.

Nuga-Tone

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne možke in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spomin mrači in vaše telo nazači, če ste se že naveličali jemati pomirljiva in narkotična sredstva, potem poskušajte Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetin človeških bolezni, kot izpehavanje, anamija, revmatične bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, neprebava, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, nervoznost, nespečnost, izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke zvodenele krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je poglavitna stvar za želodec, jetra, ledice, drob, utripanje srca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nervozne in fizično izdelane. Zakaj? Ker sestoji iz osmero važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter ojačuje čreva, da redno delujejo. Oživija ledice ter izganja iz njih strupene sestavine. Nič več vetrov in kolcanja, težke sape in pokajanja jezika. Nič več bolečin in bolezni! Nuga-Tone da čudovit tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravo okrepčujoče spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter prižene žarenje zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne može, zdravejše in krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavit je v pripraven zavojček. Pokrit je s sladkorjem, ugodnega okusa, ugoden za jemati. Poskušajte ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA.—Cena Nuga-Tone je en ($1.00) dolar za steklenico. Vsaka steklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite šest škatelj, šestmesečno zdravljenje za pet ($5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dvajset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti niti penija. — Mi prevzamemo riziko. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarjih po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.

NATIONAL LABORATORY, S. 30, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosim, dobite priloženo.............za kar mi pošljite............. steklenic Nuga-Tone.

Ime ....

Cesta in štv. ali R. F. D. ....

Mesto... Država ....

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specialist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitem 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali menurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in takoj vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezе.

Vse moške bolezni zdravim po najnovejši metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine otekline, srbečica, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne: ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

CUNARD LINE

Potovanje za Božič.

Parnik "CARONIA" 20.000 ton 27. nov.

2. razred .... $180.00) in $5.00 vojnega davka.

3. razerd .... $125.00)

Parnik "SAXONIA" 14.300 ton 9. dec.

Kabina .... $180.00) in $5.00 vojnega davka.

3. razerd .... $125.00)

Največji parniki

NARAVNOST V HAMBURG

3. razred "Oderburg" preko Hamburga $129.20 in $5. voj. davka.

Agent je v vašem domačem mestu ali bližini.

ANCHOR LINE

Parnik "Italia"

odpluje 20. novembra

v Dubrovnik in Trst.

Cena za tretji razred:

DUBROVNIK $125.00

TRST $100.00

in $5.00 vojnega davka.

V vašem mestu je Cunard Anchor agent. Pojdite k njemu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.